

مجموعه مقالات همایش ملی هنر و هنرشناسی در آذربایجان

زیر نظر و به اهتمام
دکتر علی محمدی و دکتر حمید نیکبخت

www.diyarekohan.ir

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۹۰-۱۴-۲

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: واحد تولید نشر سفیر دهال

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰ شماریگان: ۵۰۰ نسخه قیمت: ۶۰,۰۰۰ تومان

نشانی: تبریز، چهارراه مارالان، روبروی مسجد میانه، پلاک ۵۲۳، طبقه چهارم
انتشارات ایران شناخت

مرکز بخش و فروش: برای تهیه کتاب های موسسه تاریخ و فرهنگ دیار کهن به وب سایت ما مراجعه کنید
www.diyarekohan.net

© حق چاپ: ۱۴۰۰

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کلمپوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از مؤسسه تاریخ و فرهنگ دیار کهن ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

همایش بزرگداشت یکصد و دهمین
سالگرد جنبش مشروطه در آذربایجان به
روایت اسناد (نخستین: ۱۳۹۶: تهران)
مجموعه مقالات ملی مشروطیت در
آذربایجان / به اهتمام علی ططری،
رحیم نیکبخت.

تبریز: ایران شناخت: موسسه
تاریخ و فرهنگ دیار کهن، ۱۴۰۰.

۲۷۵ ص: ۱۴/۵ × ۲۱ س.م.

۹۷۸-۶۰۰-۸۴۹۰-۱۴-۲

فیبا

ایران - تاریخ - انقلاب مشروطه، ۱۳۲۴

۱۳۲۲ - آذربایجان - کنگره‌ها

Iran -- History -- Constitutional Revolution,
1906 - 1909 -- Azerbaijan -- Congresses

ططری، علی، ۱۳۵۷. گردآورنده

نیکبخت، رحیم، ۱۳۵۰-۱۴۰۰. گردآورنده

DSR1۴۳۱

۹۵۵/۰۷۵

۷۶۱۸۰۵۴

فیبا

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

شناسه افزوده

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

اطلاعات رکورد کتابشناسی

فهرست مطالب

یادداشت دبیر علمی همایش	۶
یادداشت دبیر مجموعه	۸
انجمن های ایالتی و ولایتی: تقابل یا تعامل با مجلس شورای ملی / نادر پروانه، زهرا موسیوند.....	۱۱
بررسی فعالیت های حزبی، پارلمانی و دولتی حکیم الملک، نماینده آذربایجان در مشروطه/ دکتر فؤاد پور آرین، حسین احمدی رهبریان	۳۹
مشروطه و زمینه های فکری مشروطه خواهان در مرنند/ محسن حسینی	۷۵
اردبیل در دوره مشروطیت/ علی درازی	۹۷
انگاره پردازی مطبوعات ایالت آذربایجان از اهداف استقرار نظام مشروطه/ علی باغدار دلگشا، عباس سرافرازی	۱۱۳
بررسی مواضع سیاسی شیخ ابراهیم زنجانی/ علی باغدار دلگشا	۱۲۹
اسنادی چند از آرشیو مجلس شورای ملی در باب حمایت آذربایجانیان از استقلال و حاکمیت مشروطه ایران/ فاطمه سهیلی / آیدو حسینی	۱۵۹
بررسی اسنادی گروگذاری جواهرات ولایتعهدی محمدعلی میرزا/ سید مسعود سید بنکدار، حدیثه مختاریان	۱۷۹
دوسند مهم از پناهندگی ستارخان و باقرخان به کنسولگری عثمانی / احمد عبادی	۱۸۹
تحول فکری متأثر از ورود صنعت چاپ، انتشار روزنامه و کتاب در آستانه سال های مشروطه/ ظریفه کاظمی، فرهاد پروانه	۲۰۱
ایل حاج علیلو و تحولات آذربایجان در دوره مشروطیت/ ابوالفتح مؤمن	۲۱۵
بررسی نقش روشنفکران در انحراف مشروطیت با تکیه بر آثار حضرت امام خمینی (ره)/ حجت نیک نفس	۲۲۹
نقش علمای آذربایجان در دوره مشروطه/ احد علامی، طاهره مناف پور حقیقی، فرشاد علامی	۲۴۱
جایگاه گفتمان هویت ایرانی در نهضت مشروطه آذربایجان (بررسی سندی نویافته از علی میسوی)/ رحیم نیکبخت، مجتبی سلطانی احمدی	۲۶۹

یادداشت دبیر علمی همایش

نقش بارز آذربایجان در پهنه تاریخی ایران بر هیچ یک از ما پوشیده نیست، هرگاه به ویژه در مقاطع حساس و سرنوشت سازی که سخن از پاسداری از موارث فرهنگی و هویتی و تمامیت ارضی ایران صحبت به میان آید، نام آذربایجان می درخشد. تبریز که از زمان استقرار عباس میرزا به عنوان نایب السلطنه به پایتخت دوم ایران و کانون فکری و فرهنگی نوگرایی و احیای هویت ایرانی مبدل شد، در آستانه جنبش مشروطه فضای فکری مستعدی برای جریان های فکری جدید دارا بود و در دوره مشروطه با مقاومت در برابر استبداد خلافت گامه قاجاری توانست فرصت لازم را به مجاهدان گیلانی و اصفهانی بدهد تا با فتح تهران بساط سلطه محمدعلی شاهی را برچینند.

فرارسیدن یکصد و دهمین سالگرد جنبش مشروطه فرصت مناسبی بود تا یاد شهیدان و جانبازان آذربایجان در راه تحقق عدالت و آزادی گرامی داشته شود و به این مناسبت برگزاری همایش ملی بزرگداشت یکصد و دهمین سالگرد جنبش مشروطه در آذربایجان به روایت اسناد در مجمع هماهنگی مراکز تاریخ پژوهی و بانکهای اسنادی ایران (مهتاب) مورد تصویب قرار گرفت. بدین منظور کمیته علمی و اجرایی تشکیل شد. در کمیته علمی محورهای زیر برای دریافت مقالات تأیید و در فراخوان به اطلاع محققان محترم رسید:

- هویت ایرانی در جنبش مشروطه آذربایجان به روایت اسناد
- جنبش مشروطه آذربایجان به روایت اسناد مجلس شورای ملی
- مداخلات بیگانه در آذربایجان در دوره مشروطه به روایت اسناد
- انتخابات مجلس و نمایندگان آذربایجان در دوره مشروطه به روایت اسناد
- نقش علمای آذربایجان در دوره مشروطه به روایت اسناد
- تحولات مشروطه آذربایجان به روایت اسناد

- مجاهدان مشروطه آذربایجان به روایت استاد
- نقد و بررسی کتاب‌های اسنادی حوزه مشروطیت آذربایجان
- اسناد و مراکز اسنادی داخلی و خارجی جنبش مشروطه در آذربایجان
- آرشیوهای خانوادگی اسناد مشروطه آذربایجان
- اسناد تصویری جنبش مشروطه آذربایجان

با انتشار فراخوان همایش علی‌رغم برگزاری بیش از هشت همایش عملی تخصصی در مورد جنبش مشروطیت در آذربایجان در سال‌های گذشته، استادان ارجمند، محققان گرامی، سند پژوهان نامی و همچنین دانشجویان محترم استقبال شایسته‌ای نمودند و بیش از پنجاه عنوان چکیده مقاله به دبیرخانه همایش ارسال گردید که از این تعداد ۳۱ عنوان چکیده‌ها مورد پذیرش قرار گرفت و در کتاب چکیده مقالات منتشر گردید. در نهایت از میان مقالات باره‌الی به دبیرخانه همایش تعداد ۱۱ عنوان مقاله پس از داوری برای انتشار در مجموعه مقالات انتخاب گردید.

ضمن قدردانی از انجمن ایرانی تاریخ و هیئت مدیره فرهنگ دیارکهن و مراکز تاریخ پژوهشی و بانک‌های اسنادی کشور (ممتاز) که با حمایت‌های خود در طی یک سال گذشته یاری‌گر ما بودند، از مساعدت‌های جناب آقای دکتر بهرام یوسفی فر معاونت محترم وقت اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی، که در طی یک سال گذشته نهایت تلاش خود را برای کیفیت مناسب امور اجرایی و علمی این همایش مصروف داشتند، و همچنین از جناب آقای نادر پروانه، رئیس دبیرخانه همایش که پیگیری‌های مؤثری در انتشار این مجموعه داشته‌اند، تشکر می‌کنم. از جناب آقای رحیم نیکبخت دبیر محترم اجرایی همایش و جناب آقای غلامرضا عزیزی ریاست محترم پژوهشکده اسناد نیز به جهت حمایت صمیمی‌شان قدردانی می‌کنم.

دکتر علی ططری

دبیر علمی همایش ملی

بزرگداشت یکصد و دهمین سالگرد جنبش مشروطه در آذربایجان